

פחד דוד

עלון שבועי בענייני פרשת שבוע

אשדוד: רח' האדמו"ר מבעלזא 43 טל. 08-8566233 פקס. 08-8521527
ירושלים: רח' בית וגן 8 טל. 02-6433605 פקס. 02-6433570

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומושה" ישראל

בנשיאות מנ"ק מורינו ורבינו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוב"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוב"ן רבי חיים פינטו זיע"א

עלון מס' 664

משכיל לדוד

פרשת במדבר

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבינו דוד חנניה פינטו שליט"א

הרעה כשם שמברך על הטובה ואפילו הוא נוטל את נפשך. וכן אמר דוד המלך ע"ה (תהלים לה, י) "כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך", מלמד שהיה דוד מפקיר כל עצם ועצם שבו להקב"ה, והיה עושה כל מה שציוה עליו לעשות.

ולפיכך תיקנו חכמים לקרות פרשת במדבר סמוך לחג מתן תורה, כדי להזכיר לו לאדם שאין התורה מתקיימת אצלו אלא בזמן שהוא מפקיר עצמו במדבר לרצונו של מקום כעבד שהוא הפקר לאדוניו, ועושה כל מה שמצוה עליו.

ומצינו כיוצא בדבר, שתיקנו חכמים לקרות פרשת פרה ופרשת החודש קודם הפסח, כדי להזכיר לאדם להתכונן לחג הפסח (רש"י מגילה כט, א). ראייה לדבר מן המדרש; מה ענין רות אצל עצרת שהיא נקראת בעצרת בזמן מתן תורה? ללמדך, שלא ניתנה תורה אלא על ידי יסורין ועוני. ורות שהיתה בתו של מלך מואב, הפקירה עצמה על התורה ועל המצות, לפיכך זכתה ויצא ממנה דוד המלך.

ואף ישראל לא זכו לקבל את התורה במדבר עד שעשו עצמם הפקר להקב"ה, ואמרו (שמות כד, ז) "כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע", מגיד שעשו עצמם הפקר על דבריו של מקום והיה רצונם לעשות כל דבר שהוא עומד לצוות עליהם. ולפי שנתעלו באותה שעה למדריגה גדולה, כענין שאמרו (שהש"ר א, טו) שנעקר יצר הרע מלבם, היה הקב"ה חושש שמא יבאו לידי גאווה, הלכך אמר להם (שמות יט, יב-יג) "השמרו לכם עלות בהר ונגוע בקצהו כל הנוגע בהר מות יומת. לא תגע בו יד כי סקול יסקל או ירה ירה אם בהמה אם איש לא יחיה". וכיון שלא נתקרבו להר והיו עומדים רחוק מן ההר, לא באו לידי גאווה, ומיד הפקירו עצמם לד'.

וצריך להבין מפני מה אמר להם "אם בהמה אם איש לא יחיה". והרי הדברים קל וחומר: ומה ישראל שנתקדשו ונטהרו שלשה ימים קודם קבלת התורה, אמר להם לא תגעו, בהמה שלא קידשה עצמה על אחת כמה וכמה שאסור לה לגעת בהר?!

אלא כך אמר להם הקב"ה לישראל: אם אתם עוברים ומתקרבים להר ונוגעים בו, אתם באים לידי גאווה, וכיון שאתם באים לידי גאווה אפילו יש בכס תורה אתם דומים לבהמה. וכענין שאמרו חכמינו ז"ל על דואג (סנהדרין קו:); שהיה גיבור בתורה, והיה שוקל כל קלים וחמורים שבתורה, והיה סופר שלש מאות הלכות פסוקות במגדל הפורח באויר. מכל מקום, מתוך שהיה להוט אחר לשון הרע, לא יצא מן העולם עד ששכח תלמודו. ובשעה שמת נזדמנו לו שלשה מלאכי חבלה, אחד השכיח תלמודו הימנו, אחד שרף את נשמתו, ואחד פיזר עפרו בבתי כנסיות ובבתי מדרשות.

הכנה לחג השבועות

בסדר קריאת פרשיות התורה נקבע שלעולם קורין פרשת במדבר סיני קודם עצרת (שולחן ערוך או"ח תכה, ד). ויש לתת טעם על מה ראו חכמים לתקן שיהיו קורים פרשת במדבר קודם עצרת, ומה ענין פרשת במדבר אצל עצרת?!

ואמרת לי פרש לפי מה שאמרו במדרש (במדב"ר א, ז) על הפסוק "וידבר ד' אל משה במדבר סיני" - מכאן שנו חכמים: בשלשה דברים ניתנה תורה, באש ובמים ובמדבר. ואפשר שכיונו במאמר זה להורות לאדם שאין תלמודו מתקיים בידו, ואינו יכול לעמוד בפני יצר הרע שהוא מתגבר עליו בכל יום, אלא על ידי תורה שיש בה שלש מדות הללו. שהרי כך אמרו רבותינו (קידושין ל:); בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין, ואם אתם עוסקים בתורה אין אתם נמסרים בידו, ואם אין אתם עוסקים בתורה אתם נמסרים בידו.

ואמרו עוד במדרש תהלים (פרק קיט); אמר דוד, אל תניח את רגלי שילכו למקום רצונם אלא לתורתך כל היום לבית המדרש. כי אין יצר הרע נכנס לבית המדרש. הולך עמו כל הדרך כיון שמגיע לבית המדרש, אין לו רשות ליכנס שם.

והואיל והיצר עשוי מאש, שנאמר (תהלים קד, ה) "משרתיו אש לוהט", אין האדם יכול לעמוד בפניו אלא על ידי כחה של תורה שהיא משולה לאש. שנאמר (ירמיה כג, כט) "הלא כה דברי כאש נאום ה'". יצר הרע דומה לאש קטנה שהיא נכבית בכל דבר, ותורה לאש גדולה שאינה נכבית לעולם שנאמר (שה"ש ח, ו-ז) "רשפיה רשפי אש שלהבתיה, מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה" - מי שיש לו אש קטנה ואין לו מים לכבותה ומתיירא שמא תתפשט, מה הוא עושה, נותנה למדורה והיא מתבטלת, כך אשו של יצר הרע אינה מתבטלת אלא על ידי האש של התורה.

וכדי שלא יבא האדם לידי גאווה על ידי אש של תורה, צריך שיהא משפיל דעתו ויהא דומה למים; מה מים מניחים מקום גבוה ויורדין למקום נמוך, כך יהא תלמיד חכם מתנהג בענוה. ואין התורה מתקיימת אלא אצל הענוים שהם דומים למים, שהמים יורדים ממקום גבוה למקום נמוך (תענית ז). ועל ידי שהוא מתנהג בענוה לא יעלה ביד היצר להכניס בו גאווה. וכיון שהוא בא לידי ענוה, היא מביאתו שיהא מפקיר את עצמו לעבודת ד' כמדבר, וכדרך שעשה משה רבינו ע"ה שפירש מן האשה מתוך שהיה מדבר עם השכינה כל שעה (תנחומא צו יג), ולא היה פונה לעסקיו אלא פונה לצרכיהם של ישראל.

וכיון שהאדם מפקיר עצמו על דברי תורה, והוא דומה למדבר, אינו קורא תגר על מדותיו של מקום לעולם. והוא מה שאמרו חכמים (ברכות נד). חייב אדם לברך על

»»» המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה לכתובת: p@hpinto.org.il

פרשת במדבר ב' סיון תשע"ג

באר שבע	תל אביב	ירושלים	
19:06	19:06	18:50	הדלקת נרות
20:06	20:09	20:06	מוצאי שבת
20:40	20:43	20:47	רבינו רנ"ם

היולוג'א דצדיקיא

- ב - רבי ישראל הגר מוויז'ניץ, בעל "אהבת ישראל"
- ג - רבי יוסף אירגאס, מח"ס "דברי יוסף"
- ד - רבי יוסף אברהם וולף
- ה - רבי אברהם אמארליאו, מח"ס "ברית אברהם"
- ו - רבי אברהם עזריאל, מחסידי בית אל
- ז - אור שבעת הימים,
- ח - רבי ישראל בעל שם טוב זיע"א
- ה - רבי משה חיים מנבבל

אמרי חכמים

נחלת ה' - בנים

"ובנים לא היו להם"
(במדבר ב.ד)

הציפיה והכמיהה לפרי בטן ממלאה כל לב אנוש. המכשולים והקשיים שבדרך אינם עוצרים איש לקראת המטרה העליונה של ההמשכיות בתא המשפחתי.

הקביעה המוקראית "ובנים לא היו להם", מציבה סימון שאלה גדול: מדוע? מה הסיבה ומה הגורם למניעה מברכת ה' - פרי הבטן.

השאלה הקשה הזו נשאלה בגמרא כלפי אבות העולם שהיו עקרים: מפני מה היו האבות עקרים? משיבים חז"ל ומגלים לנו את העניין הנשגב כל כך: "מפני שהקב"ה מתאוה לתפילתן של צדיקים".

לא רק לתפילתן ובכיתתן של האמהות מתאוה הקדוש ברוך הוא, אלא לתפילה של כל אם ואם. הגאון רבי שמשון פינקוס זצ"ל, המליץ על כך את העובדה הבאה: בשעת הנחת אבן הפינה ליישיבת פוניבז', סיפר מרן הרב מפוניבז' זצ"ל, כי כשרבי חיים מוולוז'ין זצ"ל, בא להניח את אבן הפינה ל"אם הישיבות" - ישיבת וולוז'ין - לא גיבל את המים בטיט, כי רבי חיים כל כך בכה עד שהוא גיבל את הטיט בדמעותיו. הוא עצמו אמר: דמעות הן יסוד טוב.

המשיך הגר"ש פינקוס: "כל תהליך של לידה הוא יסוד של ילד יהודי חדש. הולך להיברא כאן יהודי חדש, הוא יכול להיות החפץ חיים של הדור הבא. מה הוא היסוד הטוב ביותר? דמעות! במשך שנותיהם הראשונות נוטים הילדים לחלות בכל מיני מחלות שונות. למה, כדי לעורר את לבה של האמא, כדי שתתפלל, שתזרע בדמעה, כי הזרעים בדמעה ברינה יקצורו".

את הפסוק "ורחל עקרה", דורשים חז"ל, "עיקרה של בית". ובמה זכתה רחל להיות ראש ועיקר לבית ישראל? מכוחן של דמעות. כאשר גלו בני ישראל בגלות בבל, "קול ברמה נשמע". קול מי? קולה של רחל המבכה על בניה, נהי בכי תמרורים. דווקא רחל האמא היא שבוכה, דווקא קולה הוא שמעורר את השכינה, והקדוש ברוך הוא נדרש לבכייתה: "כה אמר ה' מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה, כי יש שכר לפעולתך ושבנו בנים לגבולם".

בספר "התחזקות בתפילה להשם", מביא הגאון רבי משה מאיר יאדלר שליט"א (מחה"ס "מאור השבת"), עובדה שסיפר לו אחד מידידיו: לחברו עברו כמה שנים מאז נישואיו וטרם נפקד. פעם אחת נשבר לבו בקרבו לרסיסים. היה זה לאחר שפקד את ביתו של אחד מגדולי ישראל, ומתוך השיחה נוצרה אצלו התחושה שעליו להתרגל למצבו!

הדבר קרע אותו לגזרים, ובלב שבור נסע משם הישר לעיר הקודש חברון, למערת המכפלה. הוא נעמד להתפלל שם בעוז ובתעצומות, בכה וצעק ליד קברי האבות בלי הפסק, עד שנמס לב כל הנוכחים במעמד.

דמעותיו שניגרו ארצה בקעו רקיעים, ובתוך עשרה חודשים הוא חגג ברית מילה לבנו בכורו!

הרב יאדלר מסמיך לכך את דברי הזוהר הקדוש בפרשת שמות: "מאן דצלי וצעיק ובכי עד דלא יכיל למרחש בשפתייה, האי צלותא שלימתא היא בלבא ולעולם לא הדראריקניא" (מי שמתפלל וצועק ובוכה עד שאינו יכול לנענע בשפתייו - אותה תפלה שלמה היא בלב ולעולם אינה חוזרת ריקם).

בזכות המיימוני

בספר "שם הגדולים מארץ הגר" (מערכת מ"ם אות קל"ד), מסופר כי שמו הפרטי של הגאון רבי משה ליברמן זצ"ל, רבה של ק"ק 'אבראהאם' ההונגרית, לא השתלשל במשפחתו - אלא שמעשה שהיה כך היה.

אביו, הגאון רבי נתן זצ"ל, היה חשוך בנים והצטער על כך מאוד. אמנם, "לולי תורתך שעשועי" כתיב, והוא השקיע עצמו בלימוד ובפרט בלימוד ספרי הרמב"ם - ביגיעה עצומה, עד שהיו ספרי המיימוני שגורים על פיו.

פעם אחת בא אליו הרמב"ם בחלום ואמר לו, יען שאתה מתייגע על ספרי, יהיה לך בן ויקרא שמו 'משה' על שמי. וכך הוה.

לאות ולפלא

ולהבדיל, מסופר בספר "מיזד לארץ הקודש", על הצדיק רבי משהב"ר שמואל שמאי זצ"ל, אישיזד שבאיראן, שבצעירותו הוטל עליו לפרנס את אמו האלמנה ולהשיא את אחיו היתומים. לשם כך היה מסתובב בין כפרי איראן כמושא ומתן באמונה. באחד הכפרים היה איש גדול במעלה, אשר כל הכפר היה תחת שלטונו והיה עשיר גדול. לאותו איש היתה בת אותה השיא עם בן עשיר מופלג באותו מקום. עברו כמה שנים מהחתונה והאשה עקרה אין לה ולד.

בצר להם פנו בני הזוג לרופאים ומומחים, קיבלו מהם תרופות והנהגות, אבל דבר לא עזר. בהיותם אנשים בעלי מעמד בעירם, לא רצו תחילה להתגרש אבל בלית ברירה הסכימו להיפרד בצער רב. והיה להם אור השמש כחושך ואפילה.

במקרה הזדמן רבי משה לביתם באותו יום, ונכנס לביתם כהרגלו כדי להציע בפניהם את סחורתו. אך מיד כאשר נכנס הבחין שאין פניהם כתמול שלשום. התעניין בקורות אותם ונחשף למצוקתם הנוראה.

בתגובה אמר שיש לו עצה בעבורם, אבל זאת בתנאי שיקבלו על עצמם את האמונה בלב שלם, שיש אל-ל אחד בעולם ואין בלתו אחר, ומשה רבנו הוא אמת ותורתו אמת ונבואתו אמת ודתו עומדת מעל כל הדתות שבעולם, ואז הבטיח להם שבעוד שנה יוולד להם בן.

לשנה הבאה נולד להם בן וקראו את שמו 'מוסא', על שמו של רבי משה.

כאשר סיפר זאת בנו של בעל המעשה, הרב שמואל שמאי, הוא הוסיף: "כפי שאני חושב הוא בן יחיד אצל הנכרים בעיר 'יזד' שנקרא שמו 'מוסא'. זה היה לאות ופלא! בתשובה לכל שואל לפשר השם שניתן לאותו בן, היו הוריו מספרים את כל הנס שקרה להם".

במה מפטירין

הפטרת השבוע: "והיה מספר". (הושע ב. א)

הקשר לפרשה: בהפטרה נאמר שמספר בני ישראל יהיה כחול הים אשר לא ימד ולא יספר, וכן הפרשה מתחילה במפקד ובספירה.

תולה ארץ על בלימה נצור לשונך

עונונו גדול יותר

אסור לספר רכילות על ישראל בין ישראל ובין לגוי, וכשמספר לגוי עונונו גדול יותר, כיון שמצוי יותר שנגרם לו מכך נזק או צער.

"גדולה תורה יותר מן הכהונה".

ידוע מה שסיפרו בגמרא (יומא עא:) מעשה בכהן גדול עם הארץ אחד שיצא מבית המקדש במוצאי יום הכיפורים, וכל העם הלכו אחריו ללוותו. כיון שראו את שמעיה ואבטליון הולכים, עזבו אותו והלכו אחריהם.

ואמרו לענין צדקה (הוריות יג.) ממזר תלמיד חכם קודם לכהן גדול עם הארץ, וזאת אף על פי שמצות עשה מן התורה לכבד את הכהן, שכמו שנאמר (ויקרא כא. ח) "וקדשתו", ודרשו חכמינו ז"ל "וקדשתו לכל דבר שבקדושה, לפתוח ראשון לקריאת ספר תורה, ולברך ברכת המזון ראשון, וליטול מנה יפה ראשון". מכל מקום כאשר הכהן הוא עם הארץ, התלמיד חכם קודם לו.

ואנחנו רואים שהתורה מכפרת אפילו בזמן שאין לנו כהונה וקרבת, כמו שאמרו בגמרא (מנחות קי.) "כל העוסק בתורת חטאת, כאילו הקריב חטאת, וכל העוסק בתורת אשם, כאילו הקריב אשם".

ומן המלכות. הנה מצינו אצל דוד המלך ע"ה (מו"ק טז, ב) בשעה שהיה

יושב בישיבה לפני רבו, לא ישב על גבי כרים וכסתות, אלא היה כופף ידיו ורגליו ביחד ויושב לארץ, לפי שבשעה שלמד תורה הכניע את עצמו מתחת לה, ואף על פי שהיה מלך.

ומצות עשה על המלך שיכתוב לו ספר תורה, ויקח אותו עמו בכל מקום שהוא הולך, כמו שנאמר (דברים יז, ט) "וקרא בו כל ימי חייו למען ילמד ליראה את ה' א-להיו לשמור את כל דברי התורה הזאת". ואמרו חכמינו ז"ל (סנהדרין כא:) יוצא למלחמה - מוציאה עמו, נכנס - הוא מכניסה עמו, יושב בדין - היא עמו, מיסב - היא כנגדו. והטעם, כדי שכל מעשיו יהיו לפי התורה, ואין המלכות למעלה מן התורה, רק כולה נכנעת תחת חוקי התורה.

וסיפר לי כ"ק אבא מארי זיע"א, שפעם בא הצדיק רבי חיים בנינישתי זיע"א למרוקו, ובא לקבל את פני הסבא כ"ק רבי יהודה פינטו זיע"א, אביו של כ"ק רבי חיים פינטו זיע"א, ונהג בו כבוד גדול. וכאשר חזר לירושלים שלח לו מאז כסף. פעם שאלו אותו תלמידיו: למה רבינו מכבד כל כך את הצדיק רבי יהודה פינטו זיע"א, הרי גם לרבינו יש זכות אבות, ומדוע כבודו מתבטל כל כך בפני רבי יהודה פינטו?

וכך השיב להם הצדיק:

"רק מי שיש לו זכות אבות יודע להעריך באמת זכות אבות, ולפי שיש לי זכות אבות, אני מכיר ומעריך את זכות האבות שיש לו לרבי יהודה, ולכן אני מתבטל בפניו".

מן המעין

תורה?

מון רבי אהרן לייב שטיינמן שליט"א, הוא המקשה והוא המתיר:

צריך לומר דמה שאמר 'כאילו ילדו', הכונה כאילו הוא עשאו, שהרי נעשה 'אדם' בגללו, והוא בנה את רוחניותו.

ומסתבר שזה דוקא ברבו, אבל אם לימדו אות אחת לא מיקרי כאילו ילדו שכן לא בנה אותו ברוחניות.

ועוד דאם נאמר דדי באות אחת, לא יתכן שאחד ישקיע וילמדו כל התורה, ואח"כ יבא אחר וילמדו אות אחת, ויחשב בזה 'כאילו ילדו', דלא מסתברא כן.

ולפי זה נראה שהיום אין את המדריגה הזאת של 'כאילו ילדו', דלא נעשים 'תלמיד' מכך שבאים לשמוע שיעורים בשנה, ורק בזמן חז"ל היו שומעין אצל רבותיהם התורה כולה ובכך נחשב הדבר כאילו ילדו.

חיים בפרשה

ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

"כל זכר מבין חודש". (ג. טז)

טעם מבין חודש, כפי זמן אשר באו המה תחתיהם שהם הבכורות, ולמה יתן הבכור פדיונו כיון שיש לו בן לוי במקומו.

ואם תאמר למה אין הלויים פודים כמו כן מאז והלאה את הבכורות, ולא יצטרכו ישראל פדיון לבכוריהם?

יש לומר כי אותם הלויים כבר נכנסו תחת הבכורות שהיו אז, ואת בנייהם הקים ה' תחת אבותיהם, שהרי נתקדשו הם ובניהם עד עולם.

ואולי כי לזה כפל ה' במאמרו במה שכתב בפסוק (יב) "ואני הנה לקחתי את הלויים וגו' והיו לי הלויים". פירוש הוחלטו הם ובני בניהם, מעתה אין לוי שיפדה בכור ישראל הבא אחר כן פטר רחם.

"מנגד סביב לאהל מועד יחנו". (ב. ב)

בסדר קריאת פרשיות התורה שתקנו חז"ל, לעולם קוראים את פרשת במדבר לפני חג השבועות, יש בכך מסר ברור כעין הקדמה נחוצה לקראת חג מתן תורה.

רבי יוסף ישר שליט"א, מוצא בכך בספרו "לבוש יוסף" רמז בפסוק: "מנגד סביב לאהל מועד יחנו" - כל עם ישראל חונים סביב לאהל מועד, מסביב למשכן אשר משה רבינו ובני שבט לוי סמוכים לו, למרות כל העיסוקים והטלטולים.

נכון שחייבים לדאוג לפרנסה ולחינוך הילדים, יש התחייבויות משפחתיות וחיי חברה, ברם כל העיסוקים יהיו מסביב התורה, שחלילה לא יהיה נגד התורה ועל חשבון לימוד התורה, וככל שימעט האדם מעיסוקיו יהיה לו בית קיבול להארת מתן תורה.

"ואלה תולדות אהרן ומושה ביום דיבר ה' את

מושה בהר סיני". (ג. א)

ואינו מזכיר אלא בני אהרן, ונקראו תולדות משה לפי שלימדן תורה, מלמד שכל המלמד את בן חבירו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו. ביום דיבר ה' את משה - נעשו אלו התולדות שלו שלמדן מה שלמד מפי הגבורה. (רש"י).

ולכאורה מאי נפקא מינא לנו בזה שביום זה דוקא לימדן תורה, ולא יזה צורך השמיעה לנו זאת התורה?

בספר "חידושי שמואל הרמשי"י, מבאר דבנוהג שבעולם כל עמל אדם לפיהו, ואינו נותן לאחרים מעמלו ורק לבניו נותן. ולכן המלמד את בן חבירו תורה, שנותן מעמלו לאחרים נחשב כאילו ילדו.

ולכן הדגישה התורה את עמלו של משה רבנו, שאפי' ביום זה שדיבר ה' את משה לימד את בני אהרן תורה, לפיכך נחשבו כ'בניו', כיון שלא הקפיד על עמלו.

"ואלה תולדות אהרן ומושה". (ג. א)

ובאמת מה המעליותא בכך שנחשב הדבר 'כאילו ילדו', הרי אף אנשים פשוטים יולדים הם, ויש חשיבות יתרה לכך שמלמדו

מסילות ישרים

מסילות לערכים ולמידות טובות

כשהתחבר אחד המפורסמים הכלא הרוסי, בו סבל יסורים איומים, הקיפו אותו עדת עיתונאים ושאלו אותו: כיצד הצלחת להחזיק מעמד במצבים שגדולים וטובים ממך לא החזיקו בו אפילו זמן קצר?

זצ"ל, היה אומר כי למען "שלום בית" יש דברים שמותר לקנות אותם לבית (אף שאפשר להסתדר בלעדיהם) כאשר אין עצה אחרת, מותר לעשות זאת מפני דרכי שלום, אם רואה שבלי זה יגרם עגמת נפש לאשתו, והקפדתה תפגע בשלום ביתו.

ומרגלא בפומיה בשם החפץ חיים, כי ראוי לייחד כסף מיוחד בבנק בשביל "קופת שלום בית".

גדול האחרון מהראשון

והנה הנהגה מופלאה בשעה לא שעה:

להרב הקדוש רבי מיכל מזלוטשוב זצ"ל, כך מסופר בספר "סיפורי חסידים" - היו זוג תפילין יקרות שנפלו לו בירושה מאביו המגיד הקדוש רבי יצחק, הנודע בשם ר' איציק לדרוהוביטשיר זצ"ל. התפילין הללו היו יקרים לו מכל יקר, ואף כאשר רצו חסידים עשירים לקנותן ממנו בהון רב לא אבה לשמוע להם, הגם שהוא היה איש עני וחי בדוחק גדול.

בינתיים אשתו הציקה לו מאד והרבתה להפציר בו שימכור את התפילין לצורך פרנסת ביתם, וטענה שבכדי להתפלל יש לו גם תפילין אחרות, אך הוא עמד על דעתו ולא מכרן.

והנה פעם הגיע ערב חג הסוכות, ובכל העיר זלוטשוב לא היה אתרוג בנמצא. ניסו להשיג אתרוגים ממקומות שונים, אך ללא הצלחה. הגיע ערב החג ממש, והנה הביא איש אחד אתרוג יפה ומהודר למכירה, אך דרש עבורו מחיר גבוה ביותר.

רבי מיכל שהתאוה מאוד לזכות באתרוג, נמלך בדעתו ומכר את התפילין של אביו וקנה את האתרוג. ראתה אשתו את האתרוג והבינה שבדאי היה מחירו רב מאד, והחלה לחקור ולדרוש מהיכן לקח את הכסף כדי לקנות את האתרוג. בתחילה התחמק הרב מלגלות לה, אך אחרי שהציקה לו הוכרח לספר לה שמכר את התפילין עבור האתרוג.

מששמעה זאת האשה, נתמלאה חימה עזה והתנפלה על בעלה בחירופין ובגידופים. היתכן?! זעקה האשה, כמה פעמים הפצרתי בך למכור את התפילין בשביל צרכי הבית ההכרחיים החסרים לנו, ולא הסכמת, ועכשיו בשביל אתרוג נטלת ומכרת?!

ולא נתקררה דעתה עד שמרוב כעסה נטלה את האתרוג שהיה מונח על השולחן, נשכה בשיניה את הפיטם שלו והשליכה אותו לארץ.

רבי מיכל ראה את אשר עוללה לו אשתו, עכשיו אין לו אתרוג וגם תפילין לא יהיו לו. אולם אף הגה אחד של תלונה לא הוציא מפיו, ואף סימן של קפידא לא הראה. אלא עמד ואמר: אם ניחא לך, רבוננו של עולם, שייפסל אתרוגי, הריני מקבל זאת באהבה.

לאחר זמן התגלה לו אביו בחלום ואמר לו: המעשה האחרון - דהיינו אי ההקפדה, עשה רושם גדול בשמים, עוד יותר מהרושם שעשה המעשה הראשון של קניית אתרוג בסכום כה רב!

התשובה שהיתה בפיו מלמדת אותנו לקח עצום. וכך אמר: "החיוזק היחיד שהעניק לי את האפשרות להתגבר על כל המכשולים, היה שמעולם לא ראיתי את הורי כועסים האחד על השני. כל ימיהם הם התייחסו זה לזו בנחת ומתוך קירבת הדעת וכל אחד סייע לזולתו בכל מה שאפשר, וכך התגברו הם-עצמם על כל נסיונות החיים בהצלחה".

אפשר ללמוד מכאן עד כמה משפיעה התנהגות ההורים על ילדיהם עד שגם בן כזה שישב שנים רבות בכלא, יכול היה לשאוב עידוד וחיוזק כה מופלאים בגלל שלא ראה את הוריו צועקים אחד על השני, לא ראה אותם סותרים זה את זה בדבריהם.

כלל יסודי הוא, שכאשר האבא אומר דעה אחת והאמא מתנגדת לה, או להיפך, וחילוקי הדעות הללו נעשים בפני הילדים, זה המירשם הבדוק למשברים ולדכאוונות המחוללים מהפכות שליליות אצל הילדים.

מקרה שכזה הובא לפני הגר"י זילברשטיין שליט"א על ידי פסיכולוג חרדי המטפל בילדים שנכנסו למשברים.

הילד שטופל על ידו, היה תלמיד מצויין, שלפתע התדרדר בלימודיו ובהתנהגותו, וברור היה שמהו מעיק לו. מנהל הת"ת שבו לומד הילד העבירו לטיפול אצל הפסיכולוג, ועד מהרה התברר שהוויכוחים והמריבות התמידיות בין ההורים בבית, הביאו את הילד למצבו הקשה.

הפסיכולוג טען שכדי לרפא את התלמיד ולהוציאו ממצוקותיו הוא צריך לדעת מה בדיוק קורה בבית, מה אומר האבא על האמא, ומה אומרת האמא על האבא...

כשחזר הילד לביתו וסיפר את הדברים לאביו, אמר לו הלה את הפסוק (דברים, כז, טז): "ארור מקלה אביו", ואסר עליו לספר לפסיכולוג מה קורה בבית. עכשיו הגיע הפסיכולוג בשאלה קשה אל הרב, האם מותר לילד לעבור על ציוויו של אביו ולספר את הכל, או לא.

כך או כך, סיים הרב, ברור שיש בכך בושה רבה עבור המשפחה, ואוי לה לאותה בושה, ואוי לה לאותה כלימה.

קופת שלום בית

והנה עצה פרקטית למניעת חיכוכים מבעוד מועד: המשגיח רוחני דמתיבתא "בית שרגא" שבמאנסי, הגה"צ רבי מרדכי מנחם שוואב

מגיד השיעור הרב פוטרמילך אברהם נתנאל

בית הכנסת בני ציון רחוב קרינצי 4 רמת גן שעה: 20:45

